

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/155/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

72/2018. (IV. 19.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a panaszos¹ meghatalmazott képviselője útján 2017. április 3-én előterjesztett **panaszát** a 2018. április 19-én – dr. Fráterné Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) eljáró Kerületi Rendőrkapitányság és a Készenléti Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, illetve alapjog sérelme nem megállapítható.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) a) A panaszos meghatalmazott képviselője, K. S. 2017. április 3-án, postai úton terjesztett elő panaszt a panaszossal szemben 2017. március 14-én, a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság állományába tartozó K. T és K. A., valamint név szerint nem azonosított rendőrök által foganatosított intézkedés miatt. A meghatalmazott képviselő az alábbiakat adta elő.

A fenti napon egy önkormányzati tulajdonú bérlakást érintő lakás kiürítése iránti perben született jogerős határozat végrehajtására került sor. A panaszos a végrehajtást foganatosító önálló bírósági végrehajtó megérkezése előtt harminckét aktivistával felsorakozott az érintett lakás belső udvarra nyíló bejárata elé, hogy jelenlétével akadályozza a bírósági végrehajtást, a lakás kiürítését, így kívánván felhívni a közvélemény figyelmét a Magyarországon egyre több embert érintő lakhatási problémákra, az elhelyezés nélküli kilakoltatások embertelenségére. Panaszos öt aktivistával a többi aktivistától eltérő módon vett részt az évláncban: párosával csövekbe dugták egy-egy karjukat, és a csövön belül lévő kezeiket pedig láncsal rögzítették egymáshoz.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Az önálló bírósági végrehajtó felszólította az aktivistákat, hogy a végrehajtást ne akadályozzák. Miután az aktivisták a felszólításnak nem tettek eleget, az önálló bírósági végrehajtó a rendőrség közreműködését kérte.

A rendőrség képviselője felszólította az aktivistákat, hogy hagyjanak fel a cselekményükkel, és ne akadályozzák a végrehajtást, és tájékoztatta őket kényszerítő eszköz alkalmazásának lehetőségéről. A felszólításnak a csoport egy kisebb része eleget tett, míg a csoport nagyobb része, köztük a panaszos a helyén maradt.

Az általános felszólítást, valamint más aktivistákkal szembeni intézkedés megkezdését követően a panaszost a rendőrség képviselője ismételt felszólította, hogy hagyjon fel a cselekménnyel, valamint tájékoztatta a kényszerítő eszközök alkalmazásának lehetőségéről. Panaszos és társai a felszólítást követően többször szóban jelezték a rendőrség képviselője felé, hogy az intézkedés során nem fognak együttműködni, és kizárólag erőszakmentesen fognak ellenállni. A panaszos és a hozzá hasonló módon eszközt használó társai többször felszólították a rendőröket, hogy kiemelt elővigyázatossággal intézkedjenek velük szemben, tekintettel arra, hogy a karjaik egy csövön keresztül láncsal egymáshoz vannak rögzítve, emiatt elővigyázatlanág esetében fennáll kéz és kar sérüléseinek veszélye.

Mivel az előzőeknek megfelelően a panaszos a felszólításnak nem tett eleget, és a polgári engedetlenség eszközével passzív, erőszakmentes ellenállást tanúsított, a rendőrök testi kényszer alkalmaztak: a panaszost és párját, akinek a keze az előzőek szerint egy vasesőben láncsal panaszos kezéhez volt rögzítve, négy rendőr felemelte, és a bejárati ajtótól a belső kerten és egy rövid folyósón keresztül az utcára tette. Panaszos az intézkedés ezen szakaszában is passzív, erőszakmentes ellenállást tanúsított. A testi kényszer, alkalmazását követően egyéb intézkedés, eljárás nem követte. Panaszos az intézkedést követően jelezte a rendőröknek, hogy a testi kényszer nem kellően elővigyázatos alkalmazásának következtében fáj a bal felkarja. A rendőrök felajánlották a panaszosnak, hogy mentőt hívnak, ám ezt a panaszos elutasította, mert akkor úgy gondolta, hogy nem komoly a sérülése. Később a bal felkari fájdalma erősödött, ezért Kórház- Rendelőintézet és Baleseti Központhoz fordult, ahová 2017. március 14. napján 18 óra 31 perckor vették fel. A mellékelt orvosi látélet és vélemény tanúsága szerint az ellátó orvos megállapította, hogy a panaszos 8 napon túl gyógyuló bal könyökzúzdást szenvedett. Ezentúl az intézkedő rendőrök nem tájékoztatták a panaszost a panasztétel lehetőségéről.

A meghatalmazott képviselő megadta a kilakoltatásról és rendőri fellépésről készült videó felvétel internetes elérhetőségét. A Testület ezen felvétel ismertetésétől eltekint, tekintettel arra, hogy a panaszolt intézkedés szempontjából a rendőri felvételekhez – amelyek ismertetésére alább, a II. részben kerül sor – képest új releváns információt nem tartalmaz.

A meghatalmazott képviselő szerint a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 19. § (2) bekezdése alapján a kényszerítő eszköz alkalmazása a panaszossal szemben alapos volt. Panaszos nem engedelmeskedett a rendőri felszólításnak, annak passzív módon, erőszakmentesen állt ellen. A meghatalmazott képviselő felhívta a figyelmet az Rtv. 47. §-ára, amelynek értelmében az ellenszegülés megtörése testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszer) alkalmazhat a rendőr. A Rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) a kényszerítő eszköz általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésében rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartás, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A meghatalmazott képviselő utalt az Rtv. (1) bekezdésére is, amely alapján a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Valamint felhívta a figyelmet az Rtv. 17. § (2) bekezdésében foglaltakra, miszerint a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását.

A meghatalmazott képviselő álláspontja szerint ugyanakkor sérült a kényszerítő eszköz szakszerűtlen alkalmazása miatt a panaszos testi épséghez való joga, valamint sérült az arányosság elve is az alábbiak szerint.

A panaszos cselekményével nem valósított meg jogellenes cselekményt, ő csupán a polgári engedetlenség eszközével kívánta felhívni a közvélemény figyelmét az egyre nagyobb mértéket öltő társadalmi probléma megoldatlanságára. A panaszos és a társai több ízben felhívták a figyelmet arra, hogy az eljáró rendőrök a testi épséget aránytalanul veszélyeztető módon jártak el. Ugyanis egyáltalán nem foglalkoztak azzal a speciális helyzettel – amire egyébként előre figyelmeztették őket –, hogy több aktivista eszközt használ, így különös körülményt igényel a velük szembeni intézkedés. Az intézkedő rendőrök a panaszost és a párját, akinek a keze az előzőek szerint egy vascsőben láncsal a panaszos kezéhez volt rögzítve, testük felemelésével vitték el a bejárati ajtóhoz, kezük a vascsőben azonban szabadon a levegőben lógva maradt. Az elvitel közben a panaszos és társa törzse folyamatosan mozgott, mivel a rendőrök – noha ellenállást nem tanúsítottak – nem tudták elég stabilan tartani őket, és ennek következtében a panaszos karja folyamatosan megfeszült a körülbelül 15 kilogramm tömegű vascsőben, így keletkezhetett a sérülése a testi kényszer alkalmazása során. Pedig a sérülés könnyen elkerülhető lett volna, ha a rendőrök a vascsövet, amelyben a panaszos és társa karja volt, stabilan tartják, megakadályozva, hogy karjaik megfeszüljenek.

A meghatalmazott képviselő úgy nyilatkozott, hogy a panaszos hozzájárul ahhoz, hogy a Testület a panasz alapján hozott állásfoglalását – teljes körűen anonimizált formában – közzétegye, illetve arról sajtóközleményt jelentessen meg. Továbbá ahhoz is hozzájárul, hogy a Testület a panaszt további kivizsgálásra áttegye az eljárást fogantató rendőri szervhez, amennyiben azt állapítja meg, hogy a panaszban foglalt intézkedés a panaszos alapvető jogait nem vagy csak csekély mértékben sérti.

A meghatalmazott képviselő végezetül megjegyezte, hogy az Rtv. 92. § (1) bekezdés a) pontja alapján nem terjesztett elő panaszt a fogantató rendőri szervhez.

b) A meghatalmazott képviselő mellékelte az orvosi látelleletet és véleményt, amely felvételi dátumként 2017. március 14. 18 óra 31 percet rögzíti, és amely szerint a panaszos szövődésmenyes gyógyulás esetén előreláthatólag 8 napon belül gyógyuló bal könyökhúzóizmot szenvedett. Rögzítésre került, hogy a bal könyök radiálisan nyomás érzékeny, fájdalmas. A könyökhajlat felett pedig suffusio található. Az orvosi vélemény 2017. március 14-én 19 óra 14 perckor készített könyök kétirányú röntgen felvételét vette figyelembe, amelyen „factura” nem volt látható. A sérült ellátása alatt vizsgálat, röntgen és derékszögű gipszsin került feltüntetésre.

c) Csatolva lett egy, 2017. március 17-i látelletről készített 3500 forintos számla.

d) Megküldésre került a panaszos részéről K. S.-t az Rtv. 92. § (1) b) pontja szerint feljogosító meghatalmazása.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A rendészeti rendőrfőkapitány-helyettes megbízásából K. r. őrnagy az alábbi összefoglaló jelentést készítette a panaszüggyel kapcsolatban.

2017. március 14-én a panaszbeadványban említett ingatlannal kapcsolatban a kerületi közjegyző határozata alapján elrendelt és önálló bírósági végrehajtó által fogantatóított végrehajtási eljárás során

a Szolgálati Szabályzat 37. §-a alapján rendőri közreműködés teljesítésére került sor, tekintettel arra, hogy az önálló bírósági végrehajtó rendőri közreműködést kért a Kerületi Rendőrkapitányságtól 15 órára. A végrehajtó a megjelölt napon és időpontban a végrehajtási eljárást megkezdte, azonban az ingatlanba bejutni nem tudott, mivel a lakás bejárati ajtaja előtt több személy tartózkodott, megakadályozva az ingatlanba az ajtón keresztül történő bejutást. A végrehajtó a nyitott ablakon keresztül felszólította a lakásban tartózkodó Sz.-né végrehajtásra kötelezett figyelmét, hogy a végrehajtás tárgyát, az önkormányzati ingatlant önként bocsássa a végrehajtást kérő birtokába. A végrehajtó felszólítását megismételte, továbbá az ingatlan előtt ülő személyeket felszólította a távozásra, valamint arra, hogy a végrehajtási eljárást ne akadályozzák. A végrehajtásra kötelezett a felszólítást megértette, azonban kijelentette, hogy az ingatlant nem adja át. A lakás bejárati ajtaja előtt ülő aktivisták pedig nem mutattak hajlandóságot a helyszín elhagyására, ezért ismételt felszólításra kerültek, amely hatására néhány aktivista a helyszínt elhagyta. Az ingatlan előtt élőláncként egymásba kapaszkodó 37 aktivista tartózkodott ülő helyzetben, akik közül 6 fő kezeiknél összeláncolt és PVC csőbe behúzott állapotban voltak.

A végrehajtó 15 óra 5 perc körül rendőri közreműködést és segítséget kért – az adós ismételt felszólítását követően – a helyszínen jelen lévő parancsnoktól, Dr. C. r. alezredestől. Ez alapján az alezredes az Rtv. 20. § (2) bekezdése alapján a jelen lévő személyeket jól hallható módon tájékoztatta az intézkedés tényéről és céljáról.

A rendőri intézkedésnél összesen 30 rendőr vett részt: 1 fő parancsnok, 7 fő a Kerületi Rendőrkapitányság részéről, valamint 22 fő a Készenléti Rendőrség állományából.

A Készenléti Rendőrség erői 12M egységes gyakorló öltözetet, míg a parancsnok és Kerületi Rendőrkapitányság állományába tartozó hivatásos állományúak 12M egységes szolgálati öltözetet viseltek.

Dr. C. r. alezredes az Rtv. 19. (1) bekezdése alapján megkezdte az intézkedést és a Szolgálati Szabályzat értelmében határozottan, és érthetően felszólította az ingatlan ajtaja előtt ülő személyeket, hogy a helyszínről távozzanak, továbbá ne akadályozzák a végrehajtási eljárás lefolytatását. Tekintettel arra, hogy a felszólításnak az aktivisták nem tettek eleget, a felszólítást még két esetben érthetően és határozottan megismételte. Dr. C. r. alezredes minden alkalommal informálódott a felszólítás megértését illetően, amelyre az aktivisták fejbólintással válaszoltak.

A felszólítás élő szóban, mindenki számára hallható módon, kihangosítás nélkül történt.

A rendőri felszólítást követően a passzív ellenállást tanúsító aktivisták közül 14 fő önként felállt és elhagyta a helyszínt. Az ingatlan bejárata előtt ülő helyzetben maradt 23 fő passzív ellenállást tanúsító személyeket a helyszínen tartózkodó rendőri erő intézkedés alá vonta.

A helyszínen összesen 23 személlyel szemben került sor rendőri intézkedésre. Előzetes felszólítást követően a panaszossal szemben az Rtv. 47. § alapján testi kényszert alkalmaztak, karmegfogás és felemelés útján.

A testi kényszer alkalmazását megelőzően, az azt végrehajtó rendőr részéről több esetben elhangzott az aktivisták irányába, egyenként megszólítva őket, hogy a passzív ellenállást hagyják abba tekintettel arra, hogy az egymáshoz PVC csővel összekötött személyek az ellenszegülés és karfeszítés következményeként sérülést szenvedhet. A panaszos nem volt hajlandó tudomásul venni a fenti tény, a sérülés lehetőségével tisztában volt, amelyet többször is hangoztatott.

A panaszos a rendőri felszólításnak nem tett eleget, ezért vele szemben az Rtv. 19. (1) és (2) bekezdése értelmében testi kényszert alkalmaztak.

Az intézkedés alá vont személyek a helyszínen sérülést nem panaszoltak, a panaszost több alkalommal is nyilatkoztatták az intézkedő rendőrök arra vonatkozóan, hogy igényel-e orvosi ellátást tekintettel arra, hogy a bal karján – már az intézkedés megkezdésekor is – gipszet viselt, azonban a ráhúzott PVC cső takarása miatt, a testi kényszer megkezdése előtt nem volt látható. A panaszos az orvosi ellátás igénylése tárgyában határozott nem szóval nyilatkozott, amelyről videofelvétel is készült. Tekintettel arra, hogy az intézkedés alá vont személyek nem panaszoltak sérülést, orvosi ellátásban nem részesültek.

A panaszolt intézkedéssel összefüggésben, a panaszosokkal szemben sem büntető,- sem szabálysértési eljárás nem indult.

2) Önálló bírósági végrehajtó 2017. március 6-án kelt átiratában felhívta az adóst, hogy 2017. március 14-ig lakást ürítse ki, és azt bocsássa a végrehajtást kérő rendelkezésére. A végrehajtó figyelmeztette az adóst, hogy amennyiben az önkéntes teljesítésnek a fenti időpontig nem tesz eleget, az ingatlan kiürítését rendőrhatalóság és rakodómunkások segítségével fogja elvégezni 2017. március 14. napján 15 óra kezdettel. Továbbá felhívta a Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjét, hogy a végrehajtási eljárás karhatalommal való foganatosításához 2 főből álló karhatalmat vezényeljen ki a fenti időpontra.

3) Önálló bírósági végrehajtó külön, a Kerületi Rendőrkapitánynak címzett megkeresésében is, 2 fő rendőri segítséget kért a végrehajtás lefolytatásához a birtokba adás miatt.

4) Dr. C. r. alezredes az intézkedés napján kelt jelentésében az alábbiakról tájékoztatta a Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjét.

A végrehajtási eljárásban közreműködés kapcsán végzett előzetes adatgyűjtés során megállapítást nyert, hogy kérdéses ingatlan lakója, a „A város mindenkié” jogvédő szervezet bevonásával, a kilakoltatás időpontjában polgári engedetlenséget szervezett a végrehajtás időpontjában. A helyszín előzetes bejárásakor megállapították, hogy körudvaros épület bejárati kapuja nyitott állapotban van, az udvarban a fenti jogvédő szervezet transzparencsei kifüggesztett állapotban vannak, illetve a szervezet aktivistái ott tartózkodnak.

Mivel alaposan feltehető volt, hogy a végrehajtás eredményességét megpróbálják ily módon megghiúsítani, ezért az intézkedés eredményes lefolytatása miatt a Készenléti Rendőrség állományából 3 bevetési egység, a Közrendvédelmi Főosztály állományából 3 fő megerősítő erőt kért az alezredes.

Az alezredes a rendelkezésre álló erővel, továbbá a Kerületi Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály szolgálatos állományából összevont 7 fő beosztottal, 15 órakor megjelent a végrehajtás címén. Majd ott felvette a kapcsolatot az önálló bírósági végrehatóval, akit tájékoztatott a rendelkezésére álló adatokról.

A végrehajtó a fenti időpontban megkezdte a végrehajtást, felszólította az ingatlan előtt tartózkodó aktivistákat, hogy az ingatlan előtti bejáratot hagyják szabadon, ne akadályozzák a munkájában, melynek az aktivisták önként eleget tettek. A lakás bejárata előtt csak az élőláncként egymásba kapaszkodó 37 fő aktivista tartózkodott ülő helyzetben. Közülük hat személy kezeinél fogva összeláncolva és egy PVC csőbe behúzott állapotban volt. A végrehajtás megkezdése előtt az ingatlan udvarán kb. 15 riporter és tudósító volt jelen, akik végig dokumentálták az eseményeket.

A bírósági végrehajtó a bíróság bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 45. § (1) bekezdése alapján felszólította a végrehajtásra kötelezettet, aki a lakásban tartózkodott és figyelte a történéseket, hogy a végrehajtás tárgyát képező önkormányzati lakást önként adja át a végrehajtást kérőnek. A felszólítást megismételte, továbbá az ingatlan előtt ülőket felszólította, hogy távozzanak, ne akadályozzák a végrehajtási eljárást. A végrehajtásra kötelezett a felszólítást megértette, de kijelentette, hogy nem adja át a lakást. A bejárati ajtó előtt ülő aktivisták sem voltak hajlandóak távozni.

Ekkor a végrehajtó felkérte az alezredest, hogy a lakás ajtaja előtt lévő fizikai akadály megszüntetésére intézkedjen. Ekkor az alezredes az Rtv. 19. § (1) bekezdése alapján az intézkedést megkezdte és a Szolgálati Szabályzat 39. § (3) bekezdés alapján határozottan és érthetően felszólította a lakás ajtaja előtt ülőket, hogy távozzanak, ne akadályozzák a végrehajtási eljárás lefolytatását. Mivel nem távoztak, ezért a felszólítást még két esetben megismételte érthetően és határozottan. Minden egyes felszólítást követően megkérdezte az aktivistákat, hogy az intézkedés menetét, illetve a felszólításokat megértették-e, melyre fejbólintással válaszoltak.

Mivel felszólítás eredményre nem vezetett, ezért az alezredes az Rtv. 19. § (2) bekezdés alapján intézkedett testi kényszer alkalmazására, a fizikai akadály eltávolítása érdekében. Először két bevetési egységet irányított a helyszínre, akik négyesével, hallható előzetes felszólítást követően karmegfogással és felemeléssel távolították el az ajtó előtt ülő személyeket. Ezt látva a passzív ellenállást tanúsító aktivisták közül 14 fő önként felállt és elhagyta a helyszínt. Az ajtó előtt ülő 23 főt a fent leírt módszer szerint, az Rtv. 47. § alapján testi kényszer alkalmazásával távolították el. A testi kényszer alkalmazásáról a bevetési egységes jelentést készítették. A helyszínen az aktivisták a testi kényszer kapcsán sérülést nem szenvedtek, panaszt nem terjesztettek elő. A sérülésre vonatkozóan az intézkedés végeztével, az alezredes kamera előtt külön nyilatkozta a passzív ellenállókat.

Az alezredes kivizsgálta a kényszerítő eszköz alkalmazásának jogszerűségét, amelynek során megállapította, hogy a testi kényszer az intézkedő rendőrök az Rtv. 47. § alapján passzív ellenállás megtörésére indokoltan, jogszerűen, és a végrehajtásának módjára vonatkozóan szakszerűen hajtottak végre. A testi kényszer csak szükséges ideig és kellő mértékben, a passzív ellenállás megszüntetéséig került alkalmazásra. A kényszerítő eszköz az Rtv. 15. §-ban megfogalmazott arányosság törvényi követelményeinek megfelelt, ezért azt jogszerűnek és szakszerűnek minősítette az alezredes.

Mindezeket követően a bírósági végrehajtó felszólította a végrehajtást elszenvetőt, hogy adja át a lakást, aki ezt követően ennek eleget tett. A végrehajtó az eljárást lefolytatta. A végrehajtás kapcsán más rendőri intézkedésre nem került sor.

Az alezredes megjegyezte, hogy a helyszínen összegyűlt passzív ellenállást tanúsító aktivisták között felismerte K. S.-t, a „Város mindenkié” mozgalom titkárát (vezetőjét).

5) A Készenléti Rendőrség állományába tartozó K. r. főtörzsőrmester, járőrvezető az intézkedés napján készítet jelentéséből az alábbiak olvashatók.

K. r. főtörzsőrmester 2017. március 14-én közterületi járőrszolgálatot látott el a Kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén. Szolgálatát teljesítése során 14 óra 35 perckor dr. C. r. alezredes utasította, hogy jelenjen meg a kérdéses ingatlan bejárati kapuja előtt, mert ott segítséget kell nyújtani kilakoltatással kapcsolatban, mivel ezt a Város Mindenkiért csoport aktivistái meg akarják akadályozni. K. r. főtörzsőrmestert tájékoztatták a helyszínen, hogy körülbelül 30-40 aktivista áll passzívan ellen, akik a korábbi egyeztetések alkalmával kijelentették, hogy akár testükkel is, de meg fogják akadályozni a kilakoltatás foganatosítását. Ezek után Rtv. 19. § (1) bekezdése alapján felszólították az ajtó előtt álló embereket, hogy a rendőri felszólításnak tegyenek eleget, ami eredményre nem vezetett. Majd K. r. főtörzsőrmestert 15 óra 5 perckor utasították, hogy az ajtó előtt

álló passzívan demonstráló tömeget az ismételt felszólítása után lehetőleg egyesével, akár testi kényszer alkalmazásával is kísérvé ki a lakóház bejárati ajtaja előtt található területre, de további rendőri intézkedést velük szemben ne foganatosítsón. K. r. főörzsörmester felszólította az aktivistákat, hogy hagyják el a területet, a végrehajtást ne akadályozzák, aminek ők nem tettek eleget, hanem a földre ültek.

Ezek után a Készenléti Rendörség munkatársai 17 fővel szemben alkalmaztak testi kényszert oly módon, hogy a járör párok a felszólítás után egy kézzel a karjuk alatt valamint a másik kézzel a térdhajlatban megfogták a személyeket, és a meghatározottak szerint a lakóház bejárati ajtaja elé kísérték őket.

A következő felszólításra további 14 személy önként elhagyta a ház udvarának területét és csatlakozott a már korábban kikísért személyekhez.

A lakás ajtaja előtt 6 aktivista maradt, akik az alkarjukra egy körülbelül 80 centiméteres fém csövet húztak, és abban összeláncolva tartották a kezüket. Ezt a 6 főt K. r. főörzsörmester ismét felszólította, hogy tegyenek eleget a rendőri felszólításnak, mert ezzel a tevékenységükkel súlyos sérüléseket okozhatnak az intézkedés folyamán társaiknak. Ennek ők nem tettek eleget, ezért K. r. főörzsörmester ismételten testi kényszert alkalmazott oly módon, hogy a csőben összebilincselte kezű személyeket kettesével a járörök megemelték és az épület elé kísérték.

Az intézkedő rendörök 13 fővel szemben alkalmaztak testi kényszert.

K. r. főörzsörmester 16 óraker hagyta el a helyszínt.

6) A Készenléti Rendörség állományába tartozó G. r. őrnagy a parancsnoki kivizsgálása során megállapította, K. r. főörzsörmester és P. r. törzsászlós, kilakoltatás elősegítése érdekében jogszerűen kezdeményezett intézkedést és ennek során jogszerűen került sor személyi szabadság korlátozására az Rtv. 19. § (1) bekezdése alapján. Figyelemmel arra, hogy az intézkedés alá vont személyek többszöri rendőri felszólításra sem voltak hajlandók együttműködni, ezért velük szemben jogszerű, törvényes, indokolt és szükséges volt Rtv. 47. § alapján a testi kényszer alkalmazása, továbbá az intézkedő rendörök az Rtv. 15. §-bn foglalt arányosság követelményének megfelelően jártak el. G. r. őrnagy a kivizsgálás során meghallgatta az intézkedő rendöröket, akik az általuk elmondottakat, a személyi szabadságot korlátozó jelentésben foglaltakkal egybehangzóan adták elő, így az intézkedés lefolytatásával szemben ellentmondó körülményt nem állapított meg.

7) A rendörség megküldte a panaszosról készült 1 darab fényképfelvételt.

8) A rendörség megküldte az intézkedésről készült videofelvételeket is, amelyekkel kapcsolatban az alábbiakat látta szükségesnek rögzíteni a Testület.

A felvétel elején az önálló bírósági végrehajtó többször felszólítja a végrehajtásra kötelezettet, hogy az ingatlant önként bocsássa a végrehajtást kérő birtokába, aki azonban kijelenti, hogy az ingatlant nem adja át. Ezért a végrehajtó felhívja rendöröket az ellenszegülés megszüntetése érdekében szükséges intézkedés megtételére. Dr. C. r. alezredes bemutatkozást követően felszólítja a lakás bejárati ajtaja előtt lévő aktivistákat, hogy ne akadályozzák a végrehajtás lefolytatását és hagyják el a területet, hagyják szabadon a bejárati ajtót. Mivel ennek az aktivisták ismételt felszólításra sem tesznek eleget, ezért az alezredes kényszerítő eszköz, nevezetes testi kényszer alkalmazását helyezi kilátásba. Ennek hatására néhány aktivista a helyszínt elhagyja. Az aktivisták kijelentik, hogy megértették a felszólítást, illetve ennek megértését a többség fejbőlintással jelzi.

Ezt követően a Készenléti Rendörség állományába álló járör párok az akkor már ülő passzívan ellenálló aktivistákhoz egyesével mennek oda és szólítják fel őket, hogy az eljárás akadályozásával hagyjanak fel, különben testi kényszert fognak velük szemben alkalmazni. Mivel az aktivisták ennek nem tesznek eleget, ezért őket egy kézzel a karjuk alatt valamint a másik kézzel a térdhajlatban megfogva viszik el a járörök. Időközben az összes aktivista leül, majd egymásba való kapaszkodással, illetve karjaik összekulcsolásával próbálják meg hátráltatni a rendöröket, akik testi kényszer útján, választják szét az aktivistákat és viszik el őket közrefogva. Végül azok az aktivisták maradnak –

köztük a panaszos –, akik alkarjukra egy sárga csövet húzva, abban összeláncolva tartották kezüket. A rendőrök őket ismét felszólítják, hogy működjenek együtt, mert testi kényszer alkalmazása esetén sérüléseket okozhatnak egymásnak. Az aktivisták nem tesznek eleget a többszöri felszólításnak, viszont közlik, hogy az intézkedés során sérüléseket szenvedhetnek és testi kényszer alkalmazása balesetveszélyes. A csövek, az összeláncolt karok, valamint az aktivisták összekapaszkodása, jelentősen megnehezíti az aktivisták elmozdítását. Végül a rendőrök a csőben összebilincselte kezű személyeket kettesével emelik fel és viszik el a lakás elől.

A társasház elé kivitt aktivisták egy részét nyilatkoztatják esetleges sérüléseikről, orvosi ellátás igényükről, valamint panaszukról. Csak a bal karján gipszet viselő panaszos jelzi, hogy sérülést szenvedett, közli, hogy meg van rándulva a könyöke, azonban az intézkedő rendőr kérdésére úgy nyilatkozik, hogy nem kér mentőt.

III.

1) A Testületnek először abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a panaszt az arra jogosult terjesztette elő.

A Testület az Rtv. alábbi rendelkezéseit vette figyelembe.

92. § (1) Akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a

Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és büntelérítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója

bírálja el.

(2) Akinek az intézkedés jogát vagy jogos érdekét érintette, panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott esetekben a cselekvőképtelen személy helyett törvényes képviselője jár el, korlátozottan cselekvőképes kiskorú vagy cselekvőképességében bármely ügycsoportban korlátozott nagykorú személy helyett törvényes képviselője vagy meghatalmazottja is eljárhat. A panasz meghatalmazott vagy jogi képviselő útján is előterjeszhető. Jogi képviselőként jogvédelemmel foglalkozó egyesület vagy alapítvány, nemzetiségi önkormányzat, jogi oktatást végző egyetem állam- és jogtudományi doktori fokozattal rendelkező egyetemi oktatója is eljárhat.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint a Testülethez az fordulhat, akinek az intézkedés alapvető jogát sértette. Ugyanakkor a (3) bekezdés értelmében a panasz meghatalmazott vagy jogi képviselő útján is előterjeszhető. Mivel jelen ügyben, a panaszos nevében, annak meghatalmazott képviselője, K. S. terjesztett elő panaszt, akinek meghatalmazása, csak a panaszos képviselőjére terjed ki, és mivel a panaszos alapvető jogát nem érintette a többi aktivistával, illetve párjával szemben foganatosított intézkedés, a Testület kizárólag a panaszost érintő rendőri fellépésre vonatkozóan folytatta le a vizsgálatát.

A többi aktivista, valamint a panaszos párjával kapcsolatban megfogalmazott kifogások tekintetében tehát a Testület megállapította, hogy a beadványt nem a jogosult terjesztette elő.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye a II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, illetve az abból levezetett testi integritáshoz, a IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

2) A Testületnek első körben abban kellett állást foglalni, hogy jogszerűen került-e sor rendőri fellépésre a végrehajtási eljárás során.

A panaszbeadvány, a rendőrségi iratok és az intézkedésről, valamint az annak alapjául szolgáló körülményekről egymással összhangban adnak tájékoztatást az alábbiak szerint.

2017. március 14-én a panaszbeadványban említett ingatlannal kapcsolatban a kerületi közjegyző határozata alapján elrendelt és önálló bírósági végrehajtó által foganatosított végrehajtási eljárás során a Szolgálati Szabályzat 37. §-a alapján rendőri közreműködés teljesítésére került sor, tekintettel arra, hogy az önálló bírósági végrehajtó rendőri közreműködést kért 15 órára. A panaszos a végrehajtást foganatosító önálló bírósági végrehajtó megérkezése előtt harminckét aktivistával felsorakozott az érintett lakás belső udvarra nyíló bejárata elé, hogy jelenlétével akadályozza a bírósági végrehajtást, a lakás kiürítését, így kívánván felhívni a közvélemény figyelmét a Magyarországon egyre több embert érintő lakhatási problémákra, az elhelyezés nélküli kilakoltatások embertelenségére. A végrehajtó a megjelölt időpontban a végrehajtási eljárást megkezdte, azonban az ingatlanba bejutni nem tudott, mivel a lakás bejárati ajtaja előtt elhelyezkedő aktivisták megakadályozták az ingatlanba az ajtón keresztül történő bejutást. A végrehajtó a nyitott ablakon keresztül felszólította a lakásban tartózkodó Sz.-né végrehajtásra kötelezett figyelmét, hogy a végrehajtás tárgyát, az önkormányzati ingatlant önként bocsássa a végrehajtást kérő birtokába. A végrehajtó felszólítását megismételte, továbbá az aktivistákat felszólította a távozásra, valamint arra, hogy a végrehajtási eljárást ne akadályozzák. A végrehajtásra kötelezett a felszólítást megértette, azonban kijelentette, hogy az ingatlant nem adja át. A lakás bejárati ajtaja előtt ülő aktivisták pedig nem mutattak hajlandóságot a helyszín elhagyására, ezért a végrehajtó 15 óra 5 perc körül rendőri közreműködést és segítséget kért – az adós ismételt felszólítását követően – a helyszínen jelen levő parancsnoktól, Dr. C. r. alezredestől.

Az Rtv. 2. § (1)–(2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyónbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőrség a feladatának ellátása során *a)* együttműködik az állami és a helyi önkormányzati szervekkel, a civil szervezetekkel és a gazdálkodó szervezetekkel, az állampolgárokkal és azok közösségeivel; *b)* segítséget nyújt - jogszabályban meghatározott esetben - az állami és a helyi önkormányzati szervek hivatalos eljárásának zavartalan lefolytatásához; *c)* támogatja a helyi önkormányzatoknak és az állampolgárok közösségeinek a közbiztonság javítására irányuló önkéntes tevékenységét.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülmény vagy cselekmény észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat 37. §-a rendelkezik végrehajtási eljárásban történő rendőri közreműködés szabályairól. Ezen szakasz (1) bekezdése szerint az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv az állami és a helyi önkormányzati szervek által foganatosított végrehajtási eljárásban részt vevő személyek biztonsága megóvásához segítséget nyújt, valamint a végrehajtási eljárásban alkalmazható helyszíni kényszer-cselekményeknek való ellenszegülést megszünteti, továbbá - ha a végrehajtási kényszer-cselekményre feljogosított az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott

szerv közreműködését kéri - végrehajtja a bíróság intézkedésében meghatározott adós személye elleni kényszercelekményt.

Vht. 45. § (1) bekezdése alapján a végrehajtó intézkedésével szembeni ellenszegülés esetén a végrehajtó tájékoztatja az ellenszegülést megvalósító személyt az ellenszegülés esetén követendő eljárásról és az ellenszegülés következményeiről, és közvetlenül a legközelebbi, általános rendőri feladatokat ellátó helyi rendőri szervhez fordul, amely köteles a végrehajtási eljárásban haladéktalanul közreműködni az ellenszegülés megszüntetése végett a végrehajtó intézkedésének befejezéséig. A szakasz (2) bekezdése szerint ellenszegülésnek minősül, ha a jogszerű végrehajtói intézkedéssel érintett személy *a)* nem veti alá magát a végrehajtói intézkedésnek és fizikai erőfeszítés útján is igyekszik azt megakadályozni, vagy *b)* a végrehajtói intézkedés során a számára jogszerűen adott végrehajtói utasításokat nem hajtja végre, és ezzel akadályozza a végrehajtói intézkedést.

A Testület arra a megállapításra jutott, hogy jogszerűen került sor a végrehajtási eljárásban rendőri intézkedésre, tekintettel arra, hogy egyrészt a Szolgálati Szabályzat 37. §- a és a Vht. 45. §-a megfelelő jogalapot biztosított annak foganatosítására, másrészt a végrehajtási eljárás lefolytatásának akadályozása az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján közrendet, közbiztonságot veszélyeztető körülményként értékelhető, amely ugyancsak rendőri fellépést indokol.

3) Ezt követően a Testület azt vizsgálta, hogy jogszerűen került-e sor testi kényszer alkalmazására a panaszossal szemben, illetve történt-e jogszabályi felhatalmazáson túli fizikai erőszak alkalmazása, amely a panaszolt sérülést eredményezte.

A meghatalmazott képviselő megítélése szerint a rendőrök szakszerűtlen intézkedésük által aránytalan sérelmet okoztak a panaszosnak, ugyanis egyáltalán nem foglalkoztak azzal a speciális helyzettel – amire egyébként előre figyelmeztették őket –, hogy több aktivista eszközt használ, így különös körültekintést igényel a velük szembeni intézkedés. Az intézkedő rendőrök a panaszost és a párját, akinek a keze az előzőek szerint egy vascsőben láncsal a panaszos kezéhez volt rögzítve, testük felemelésével vitték el a bejárati ajtóhoz, kezük a vascsőben azonban szabadon a levegőben lógva maradt. Az elvitel közben a panaszos és társa törzse folyamatosan mozgott, mivel a rendőrök – noha ellenállást nem tanúsítottak – nem tudták elég stabilan tartani őket, és ennek következtében a panaszos karja folyamatosan megfeszült a körülbelül 15 kilogramm tömegű vascsőben, így keletkezhetett a sérülése a testi kényszer alkalmazása során. Pedig a sérülés könnyen elkerülhető lett volna, ha a rendőrök a vascsövet, amelyben a panaszos és társa karja volt, stabilan tartják, megakadályozva, hogy karjaik megfeszüljenek.

A Panaszos az intézkedést követően jelezte a rendőröknek, hogy a testi kényszer nem kellően elővigyázatos alkalmazásának következtében fáj a bal felkarja. A rendőrök felajánlották a panaszosnak, hogy mentőt hívnak, ám ezt a panaszos elutasította, mert akkor úgy gondolta, hogy nem komoly a sérülése. Később a bal felkari fájdalom erősödött, ezért Kórház- Rendelőintézet és Baleseti Központhoz fordult, ahová 2017. március 14. napján 18 óra 31 perckor vették fel. A mellékelt orvosi látlet és vélemény tanúsága szerint az ellátó orvos megállapította, hogy a panaszos 8 napon túl gyógyuló bal könyökzúzdást szenvedett.

A meghatalmazott képviselő által megküldött az orvosi látletet és vélemény szerint a panaszos szövődménymentes gyógyulás esetén előreláthatólag 8 napon belül gyógyuló bal könyökzúzdást szenvedett. Rögzítésre került, hogy a bal könyök radiálisan nyomás érzékeny, fájdalmas. Az orvosi vélemény aznap 19 óra 14 perckor készített könyök kétirányú röntgen felvételét vette figyelembe, amelyen „fractura” nem volt látható. A sérült ellátása alatt vizsgálat, röntgen és derékszögű gipszsin került feltüntetésre.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint az intézkedés alá vont személyek a helyszínen sérülést nem panaszoltak, a panaszost több alkalommal is nyilatkoztatták az intézkedő rendőrök arra vonatkozóan, hogy igényel-e orvosi ellátást tekintettel arra, hogy a bal karján – már az intézkedés megkezdésekor is – gipszet viselt, azonban a ráhúzott PVC cső takarása miatt, a testi kényszer megkezdése előtt nem

volt látható. A panaszos az orvosi ellátás igénylése tárgyában határozott nem szóval nyilatkozott. Tekintettel arra, hogy az intézkedés alá vont személyek nem panasztak sérülést, orvosi ellátásban nem részesültek.

A rendőrségi videofelvételekből az alábbiak voltak megállapíthatóak. Dr. C. r. alezredes bemutatkozást követően felszólítja a lakás bejárati ajtaja előtt lévő aktivistákat, hogy ne akadályozzák a végrehajtás lefolytatását és hagyják el a területet, hagyják szabadon a bejárati ajtót. Mivel ennek az aktivisták ismételt felszólításra sem tesznek eleget, ezért az alezredes kényszerítő eszköz, nevezetesen testi kényszer alkalmazását helyezi kilátásba. Ennek hatására néhány aktivista a helyszínt elhagyja. Az aktivisták kijelentik, hogy megértették a felszólítást, illetve ennek megértését a többség fejbólintással jelzi.

Ezt követően a Készenléti Rendőrség állományába álló járőr párok az akkor már ülő passzívan ellenálló aktivistákhoz egyesével mennek oda és szólítják fel őket, hogy az eljárás akadályozásával hagyjanak fel, különben testi kényszeret fognak velük szemben alkalmazni. Mivel az aktivisták ennek nem tesznek eleget, ezért őket egy kézzel a karjuk alatt valamint a másik kézzel a térdhajlatban megfogva viszik el a járőrök. Időközben az összes aktivista leül, majd egymásba való kapaszkodással, illetve karjaik összekulcsolásával próbálják meg hátráltatni a rendőröket, akik testi kényszer útján, választják szét az aktivistákat és viszik el őket közrefogva. Végül azok az aktivisták maradnak – köztük a panaszos –, akik alkarjukra egy sárga csövet húzva, abban összeláncolva tartották kezüket. A rendőrök őket ismét felszólítják, hogy működjenek együtt, mert testi kényszer alkalmazása esetén sérüléseket okozhatnak egymásnak. Az aktivisták nem tesznek eleget a többszöri felszólításnak, viszont közlik, hogy az intézkedés során sérüléseket szenvedhetnek és testi kényszer alkalmazása balesetveszélyes. A csövek, az összeláncolt karok, valamint az aktivisták összekapaszkodása, jelentősen megnehezíti az aktivisták elmozdítását. Végül a rendőrök a csőben összebilincselte kezű személyeket kettesével emelik fel és viszik el a lakás elől.

A társasház elé kivitt aktivisták egy részét nyilatkoztatják esetleges sérüléseikről és orvosi ellátás igényükről. Csak a bal karján gipszet viselő panaszos jelzi, hogy sérülést szenvedett, közli, hogy meg van rándulva a könyöke, azonban az intézkedő rendőr kérdésére úgy nyilatkozik, hogy nem kér mentőt.

Az Rtv. 19. § (1)-(2) bekezdése értelmében a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.

Az Rtv. 47. §-a szerint a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszeret) alkalmazhat.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan. A (3) bekezdés szerint a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie: a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A Testület ehelyütt hivatkozik az arányosság követelményére is, amelyet az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határoz meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely

nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése továbbá kimondja, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok birtokában megállapította, hogy a Szolgálati Szabályzat 37. §-a alapján a végrehajtási eljárásban alkalmazható helyszíni kényszercselekményeknek való ellenszegülés megszüntetése érdekében, jogszerűen került sor testi kényszer alkalmazására a végrehajtást passzívan akadályozó panaszossal szemben, tekintettel arra, hogy a panaszos a többszöri általános, majd egyéni felszólítást figyelmen kívül hagyva tovább folytatatta ezen cselekményét, amelynek megtörésére egyéb a testi kényszernél kisebb jogkorlátozással járó eszköz nem állt a rendőrség rendelkezésére. A Testület a videofelvétel alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy az intézkedő rendőrök szükséges mértékig és ideig alkalmazták testi kényszert a panaszossal szemben, azt az adott helyzetben elvárható kellő körültekintéssel végezték, nem sértve ezzel az arányosság követelményét.

Mindezek alapján a Testület úgy ítélte meg, hogy az alkalmazott testi kényszer nem sértette a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető jogát, és az az arányosság követelményének is megfelelt.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez fűződő jogot a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja. A (2) bekezdés pedig rögzíti, hogy a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának (továbbiakban: Bíróság) töretlen gyakorlata szerint (lásd például: Selmouni kontra Franciaország, Ribitsch kontra Ausztria és Tomasi kontra Franciaország) amennyiben egy személy a hatóságok őrizerébe kerül és rajta ezen idő alatt sérülések keletkeznek, megfordul a bizonyítási teher, és a hatóságokra, illetve az érintett államra hárul, hogy valószínű magyarázatot adjon a sérülés okát illetően. Ellenkező esetben a Bíróság megállapítja az Emberi Jogok Európai Egyezménye kínzást, megalázó vagy embertelen bánásmódot tilalmazó 3. cikkének sérelmét, azaz az érintett alapjogának sérelmét (ami azonban nem jelent egyet valamely meghatározott személy büntetőjogi felelősségének megállapításával). A bántalmazás gyanúját felvető ügyekben a Testület ugyanezt a megközelítést alkalmazza.

A Testület megítélése szerint a rendőrök a többszöri együttműködésre való felszólítással és a sérülés veszélyre való felhívással, valamint a videofelvételen is látható kényszerítő eszköz végrehajtásának módjával mindent megtettek annak érdekében, hogy a testi kényszer a lehető legkevesebb jogkorlátozással járjon. Figyelemmel továbbá arra, hogy a felvételen jól látszik, hogy a panaszos gipszet viselt már az intézkedéskor is, **a Testület nem állapította meg a panaszos testi épséghez fűződő alapvető jogának sérelmét jogszabályi felhatalmazáson túli fizikai erőszak alkalmazása vonatkozásában.**

4) A meghatalmazott képviselő előadta, hogy az intézkedő rendőrök nem tájékoztatták a panaszost a panasztétel lehetőségéről.

A rendőrség tájékoztatása szerint az aktivisták a testi kényszer kapcsán sérülést nem szenvedtek, panaszt nem terjesztettek elő.

A videofelvételen a társasház elé kivitt aktivisták egy részét nyilatkoztatják esetleges sérüléseikről, orvosi ellátás igényükről, valamint panaszukról.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése értelmében a rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

Mivel a videofelvételből nem állapítható meg, hogy milyen tartalommal tájékoztatták a panaszost a panasztételi jogáról, ezért az ellentmondó állítások miatt a Testület úgy ítélte meg, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nem megállapítható.

IV.

A Testület úgy ítélte meg, a Szolgálati Szabályzat 37. §- a, Vht. 45. §-a, valamint Rtv. 13. § (1) bekezdés első fordulata megfelelő jogalapot biztosított a rendőri fellépésre. Álláspontja szerint a testi kényszer alkalmazása is jogszerű volt a panaszossal szemben, az az arányosság követelményének is megfelelt, ezért nem állapította meg az emberi méltósághoz való jog sérelmét. A Testület nem állapította meg továbbá a panaszos testi épséghez fűződő alapvető jogának sérelmét jogszabályi felhatalmazáson túli fizikai erőszak alkalmazása vonatkozásában. Ugyanakkor megítélése szerint a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nem megállapítható a panasztételre vonatkozó tájékoztatással összefüggésben.

A Testület erre figyelemmel – és az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján – a rendelkező részben foglaltak szerint a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2018. április 19.

Dr. Lukács Tamás
elnök, testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Dr. Wildner Dómonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag